

PUBLICATIES

MET BIJDRAGEN VAN HANNEKE MESTERS,
PETER VAN DEN BERG EN HENK WIJKHUISEN

De onvrije natuur

Tinbergen J.M., J. Bakker, T. Piersma en J. van den Broek, 2000. De onvrije natuur. Uitgave: KNNV Utrecht, ISBN 90 5011 134 3. Prijs 1 57,50.

Verkenningen van natuurlijke grenzen, kreeg dit lezenswaardige boek mee, dat ik elke liefhebber van veldbiologie van harte aanbevelen. Het is een bloemlezing van onderzoek naar de overlevingsstrategieën van een groot aantal diersoorten, met een nawoord van Koos van Zomeren.

De resultaten van jaren van degelijk wetenschappelijk onderzoek zijn hier verrassend leuk en helder opgetekend. Per onderwerp, vaak een diersoort, is er een hoofdstuk dat leest als een kort verhaal. Net als in dit literaire genre blijkt onder de luchtig beschreven situatie vaak een keiharde realiteit schuil te gaan. De vrije vogels op hun trekroute of zingend in het ochtendgloren, hebben geen vakantie maar zijn voortdurend bezig met een serieuze zaak: overleven en voortbestaan als soort. Het is daarbij als balanceren op het slappe koord, er zijn verschillende strategieën om de overkant te halen. Het boek geeft een overzicht van het werk van veldonderzoekers die allen verbonden zijn (geweest) aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Het betreft vooral veel onderzoek aan Nederlandse vogels: grote sterns, brandganzen, kuifeend, kleine zwaan, scholekster, en koolmees passereren onder meer de revue. Af en toe komt er ook een uitheemse soort ter sprake, zoals de buffel of de Seychellenzanger.

Het eigentijdse taalgebruik en de aantrekkelijke vormgeving, met veel kleurenfoto's kaartjes en speelse grafieken, maken het boek ook geschikt als naslagwerk of verdiepingsstof voor studenten en scholieren.

Plantensociologie

Joop Schaminée en Ron van 't Veer, 2000. 100 jaar op de knieën. De geschiedenis van de plantensociologie in Nederland. Uitgave KNNV Uitgeverij, Utrecht. ISBN 90 5011 141 6. Prijs f 47,50.

Vanaf 1992 werden zoveel mogelijk oude vegetatieopnamen verzameld binnen het zogenaamde project "Oude gegevens". Allerlei aantekeningen uit (oude) zakboekjes werden verwerkt en in de computer gestopt. Op deze wijze is een beeld verkregen van honderd jaar vegetatiegegevens met als doel een referentiekader te hebben voor het natuurbeheer.

Over dit project, de geschiedenis van de plantensociologie en de waarde voor het hedendaagse natuurbeheer van al die opna-

men is nu een boek verschenen bij de KNNV uitgeverij.

Een van de aardige kanten van het overigens goed gedocumenteerde boek is de menselijke kant van het vak, dat uitvoerig aan de orde komt en soms laat lezen als een roman. Het boek geeft een frisse kijk op de over het algemeen naar binnen gekeerde wereld van ecologen/ plantensociologen. Leuke anecdotes en veelzeggende illustraties maken de tekst zeer leesbaar. Dat geldt in het bijzonder voor de ontmoetingen met vooraanstaande plantensociologen, al is het interview met bioloog en oud commissaris der koningin in Noord-Holland, drs. R.J. de Wit, die Roelof wordt genoemd, wel een vreemde eend in de bijt. Gelukkig wordt dit gecompenseerd met een hoofdstuk over de in 1996 overleden Henk Doing, aan wie we als duinbeschermers en -beheerders echt veel dank verschuldigd zijn.

Het aardige is dat je geen plantensocioloog hoeft te zijn om het boek te lezen en dat is bijzonder, omdat in deze kringen vooral werken worden gepubliceerd die voor niet-ingewijden niet toegankelijk zijn. Men neme bijvoorbeeld het standaardwerk "De vegetatie van Nederland". Duidelijk is dat de beoogde doelgroep van "100 jaar op de knieën" groter is bedacht. Iedereen met interesse voor natuur in het algemeen en planten in het bijzonder heeft er een goede koop aan. Ik vond het een van de leukere boeken die ik de afgelopen maanden gelezen heb.

Paddestoelen

Frank Bos, 2000. Paddestoelen in beeld. Uitgave: KNNV Utrecht. ISBN 90 5011 138 6. Prijs f 9,95.

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) staat bekend om haar vele, vaak wetenschappelijke uitgaven op het terrein van de veldbiologie. Tot voor enkele jaren geleden waren alle uitgaven vooral toegespitst op het meer dan geïnteresseerde publiek. Gelukkig heeft de KNNV de laatste jaren een bredere scoop ontwikkeld aan uitgaven. Ook voor de beginnende veldbioloog zijn er leuke uitgaven ontwikkeld, zoals het boekje "Paddestoelen in beeld". Het boekje maakt deel uit van een serie, waarin weidevogels, nachtvlinders en lieveheersbeestjes reeds aan bod zijn geweest.

Er worden 21 soorten van de meest voorkomende paddestoelen beschreven. Hier gaat een heldere inleiding aan vooraf over de ecologie van paddestoelen. Zelfs niet onvermeld blijft dat er tegenwoordig "paddo's" bestaan. Wie dus ook geestelijk een trip door de natuur wil maken moet het puntig kaalkopje zoeken. Maar ook bepaalde vlekplaten, vezelkoppen en breeksteeltjes hebben een hallucinerend effect.

Het boekje is uitermate geschikt voor het onderwijs en qua prijs een leuk weggevertje om iemand op het spoor te zetten van de boeiende wereld der schimmels.

De vliegenzwam. (foto: P.Nugter/KNNV)

PUBLICATIES